

(sporočilo za javnost)

Ljubljana, 20. maj 2021

ODOBRENI PRVI VLOGI ŽVIŽGAČEV ZA DODELITEV DENARNE POMOČI

Ljubljana, 20. maj 2021 – Center za zaščito žvižgačev, ki je prišel z delom sredi marca letos, je že prejel več vlog žvižgačev za zaščito in pomoč. To kaže na upravičenost ustanovitve Centra, čeprav bi si želeli, da tovrstne potrebe sploh ne bi bilo. Odbor za zaščito žvižgačev, ki deluje pod okriljem Centra in je pristojen za končno presojo vlog žvižgačev ter za odločanje o dodelitvi pomoči, je na svoji prvi in drugi redni seji, 22. aprila ter 18. maja, 2021, obravnaval vlogi dveh žvižgačev in odločil, da se jima dodeli denarna pomoč. Namen je, da pomagamo določen čas reševati ekonomsko stisko njunih družin. Ta je namreč nastala kot posledica izgube dohodka ob odpovedi delovnega razmerja v primeru obeh obravnavanih žvižgačev, v zelo verjetni vzročni zvezi z njunim opozarjanjem na hujše in sistematične kršitve pri delodajalcu. Gre za dve različni podjetji, ki opravljata javno službo.

Potreba za pomoč vsem žvižgačem, ki se obračajo na Center z zaskrbljujucimi zgodbami, pa je žal večja kot jo omogočajo do sedaj zbrana sredstva Centra. Zato širšo javnost, posameznike in podjetja zavzeto vabimo k podpori z donacijami v okviru kampanje #NeGlejStran.

Obe vlogi žvižgačev, katerih obravnava je zaključena, sta po odločitvi Odbora izpolnjevali pogoje za zaščito, saj sta bila vlagatelja očitno soočena s povračilnimi ukrepi, ker sta opozarjala na hujše nezakovitosti pri svojem delodajalcu. Na podlagi doslej prejetih vlog za zaščito **opazamo značilne ponavljajoče se vzorce v načinu in obliki izvajanja povračilnih ukrepov**, kot so: vztrajni pritiski delodajalca ter drugih zainteresiranih deležnikov, vključno z resnimi grožnjami, da bi žvižgač z opozarjanjem prenehal; siljenje k prevzemanju odgovornosti za problematično ravnanje in za škodljive posledice, na katere je ravno žvižgač opozarjal; izolacija iz delovnega kolektiva in izpostavljanje slabšim delovnim pogojem; očitki nevestnega ali malomarnega dela; spodkopavanje strokovnosti, celo podtikanje konstruiranih kršitev žvižgaču ter prikrivanje kršitev, na katere je žvižgač opozarjal; ter končno, odpoved delovnega razmerja žvižgaču. **Vse navedeno obsojamo kot zavržno in nedopustno.**

Odbor za zaščito žvižgačev sestavljajo dr. Renata Salecl, Pravna fakulteta v Ljubljani, dr. Peter Čeferin, Odvetniška družba Čeferin in g. Goran Lukić, Delavska svetovalnica. Za pripravo gradiv za obravnavo vlog žvižgačev pa skrbi strokovna ekipa pod vodstvom direktorice Centra.

Center in v njegovem okviru Odbor za zaščito žvižgačev delujeta na osnovi zaupnega razmerja med Centrom in proslcem za zaščito. Pri aktivnostih zaščite ter zagovorništva žvižgačev imamo visoke standarde poklicne zaupnosti (podobno kot velja za razmerje zdravnik-pacient ali odvetnik-stranka), da ne bi nadalje izpostavljali žvižgačev povračilnim ukrepom, in da bi varovali njihovo identiteto. Večina žvižgačev tako lažje stopi naprej in zaprosi za pomoč, pri čemer se ne želijo javno izpostavljati. Podpora Centra zato nikoli ni odvisna od tega, da bi se žvižgač javno izpostavil, saj močno podpiramo varovanje njihove zaupnosti.

Na kakšne kršitve sta opozarjala žvižgača?

V prvem obravnavanem primeru se je žvižgač v podjetju, ki izvaja javno službo, kljub številnim pritiskom - celo grožnjam, aktivno zavzemal za pravice najetih delavcev in opozarjal na dolgoletne kršitve s strani delodajalca v okoliščinah, ki imajo tudi znake sistematične zlorabe samega instituta najema delavcev. Najetim delavcem je bilo na koncu poravnano, kar jim zakonito pripada, a kršitelji so ostali nekaznovani, žvižgač pa izobčen in na koncu brez zaposlitve ter brez dohodkov.

V drugem primeru je žvižgač prav tako v podjetju, ki izvaja javno službo, vztrajno in kljub številnim pritiskom, opozarjal na grobe zlorabe okolja. Pri svojem delu je namreč ugotovil prisotnost večkratno preseženih mejnih količin nevarnih snovi v okolju, bil priča zanikanju, podtikanju in celo zamenjavi vzorcev. Ker se kljub grožnjam ni odrekel vestnemu strokovnemu delu, kar vključuje tudi opozarjanje na kršitve okoljskih predpisov, mu je delodajalec odpovedal pogodbo o zaposlitvi, medtem ko se sporna dejanja aktivno prikrivajo.

Aktivacija

V Centru bomo skrbno varovali integriteto in zasebnost posameznega prijavitelja – žvižgača, hkrati pa bomo **o sami problematiki, ki jo zaznavamo skozi primere žvižgačev, javno opozarjali, z namenom, da pomagamo pri odpravi sistemskih pomanjkljivosti v zaščiti žvižgačev ter da se v družbi jasno postavi meja glede nesprejemljivih in zavržnih ravnanj ter spornih praks poslovanja**. Dvigniti želimo tudi zavest o oblikah povračilnih ukrepov ter njihovih škodljivih posledicah za psihično, čustveno in ekonomsko stanje mnogih žvižgačev v Sloveniji ter njihovih družin.

V tem duhu, smo tudi začeli s kampanjo **#NeGlejStran**. Spremljate in podpirate jo lahko preko profila Centra na družbenih omrežjih in naši spletni strani.

Ker je zaenkrat potreba za pomoč žvižgačem, ki se obračajo na Center z zaskrbljujočimi zgodbami, večja, kot jo omogočajo do sedaj zbrana sredstva Centra, širšo javnost, posameznike in podjetja zavzeto vabimo, da nas z donacijami po svojim zmožnostih podpirajo še naprej. Zlasti zdaj, ko Center s polnim zagonom uresničuje svoje poslanstvo, tj. zaščita in pomoč osebam, ki v korist celotne družbe opozarjajo na ogroženost širšega družbenega interesa, na zlorabo javnih sredstev in ogrožanje javnih dobrin.

Center za zaščito žvižgačev

Dalmatinova ulica 2
1000 Ljubljana

W: center-zvizgaci.si

E: info@center-zvizgaci.si

CENTER
ZA ZAŠČITO
ŽVIŽGAČEV

Številnim posameznikom izražamo globoko hvaležnost za doslej prejete donacije, ki so izjemno dragocene za delovanje Centra.

Prispevate lahko le z nekaj kliki: <https://center-zvizgaci.si/podprite-nas/>

Kako do pomoči? <https://center-zvizgaci.si/oblike-pomoci/>

Kontakti

Center za zaščito žvižgačev

Dalmatinova ulica 2, 1000 Ljubljana

e-pošta: info@center-zvizgaci.si

telefon:

041 412 164 (splošne informacije)

041 412 172 (mediji)

www.center-zvizgaci.si

